

Cyngor Cymuned Llanystumdwy

Rhaglen waith y Cyngor - nos Iau, 4ydd o Fedi 2025 yn brydlon am 7:00 y.h. yn Ystafell Myrddin, Neuadd Chwilog, a drwy Zoom.

1. **Croeso gan y Cadeirydd ac ymddiheuriadau.**
2. **Cyflwyniad gan Mr Gwyndaf Williams, Rheolwr Datblygu Gorllewin Grwp Cynefin** i son am eu cynlluniau, i adeiladu 25 o dai yng nghae Bryn Hyfryd a derbyn adborth a sylwadau. Bydd digwyddiad ymgynghori cyhoeddus yn Neuadd Goffa Chwilog 04.09.2025 rhwng 3 – 6 yr hwyr. Mae Grŵp Cynefin yn edrych ar ddatblygiad posib o dai fforddiadwy. Bydd y math o dai terfynol i'w gadarnhau, er mwyn ei gosod ar sail rhent cymdeithasol a rhent canolraddol.
3. **Cyflwyno a chadarnhau cofnodion cyfarfod 3ydd o Orffennaf 2025.**
4. **Llofnodi cadarnhâd taliadau BACS mis Gorffennaf ac Awst 2025.**
5. **Datgan buddiant personol.**
6. **Un Llais Cymru** Cynhadledd Blynyddol a Chyfarfod Cyffredinol Blynyddol Un Llais Cymru ar Faes y Sioe Amaethyddol ar ddydd Mercher 1 Hydref 2025.
7. **Materion gan Cyngor Gwynedd**
8. **Adran Priffyrdd – Llys Elphin, Bro Sion Wyn, Chwilog** – atgyweirio draeniau.
9. **Gwynedd Oed Cyfeillgar** – ebost gan Bethan Williams, Rheolwr Cefnogi Iechyd a Llesiant yn Cyngor Gwynedd, cyfrifoldeb am y gwaith Oed Gyfeillgar.

Dweud fod Cyngor Gwynedd yn gweithio i fod yn awdurdod lleol ac yn ardal oed gyfeillgar ac mae hyn yn cyd-fynd a'r gwaith cenedlaethol gan Llywodraeth Cymru a Chomisiynydd Pobl Hŷn Cymru. Mae Gwynedd wedi ei chydnabod fel Cymuned Oed Gyfeillgar gan Sefydliad Iechyd y Byd, sydd yn golygu fod y Cyngor, a mwy na 30 o bartneriaid, yn cydweithio i sicrhau fod Gwynedd yn lle dymunol a diogel i bobl wrth iddynt heneiddio.

Holi os oes cyfle i ddod i un o'n cyfarfodydd yn tymor yr Hydref i drafod y maes yma ymhellach a gweld os oes cyfleon i gydweithio a helpu'n gilydd.

10. **Cais cynllunio sydd angen penderfyniad**

- a) **Rhif cais: C25/0429/41/DT Bryn Aber, Llangybi** --gosod paneli solar Photovoltaic.
- b) **Rhif cais: C25/0527/41/DT Bryn Ceiri, Bryn March, Ynys, Cricieth** - codi garej i gymeryd lle garej sydd wedi ei ddymchwel fel rhan o gais cynllunio C23/0052/41/DT.
- c) **Ymgynghoriad cyn gynllunio – tir ger Brynhyfryd, Chwilog**, gan Williams Homes (Bala) a Grwp Cynefin. Codi 25 o dai fforddiadwy, creu mynedfa newydd o'r B4354 i gerbydau ynghyd â gwaith cysylltiedig. **Angen sylwadau erbyn 14.09.2025.**

11. **Cronfa 'Gwynedd Ni' i Gynghorau Tref a Chymuned. Cynllun Gwelliannau i bentrefi cyfagos**

Derbyniwyd ebost gan Alys Jones, Swyddog Prosiect Adfywio Trefi, Cyngor Gwynedd, yn caniatáu cyfraniad o £4,799.00 i Cyngor Cymuned Llanystumdwy, a bydd angen cwblhau y gwaith erbyn **31.12.2025**. Bydd y Cyngor Cymuned yn talu'r Treth ar Werth ar y gwahanol eitemau, ac yn ei hawlio yn ol wedyn.

Y pwrpas oedd i ddatblygu cynlluniau sydd yn gwella y gymuned, drwy edrychiad, cyfleusterau a bwrlwm trefi a phentrefi Gwynedd.

Derbyniwyd y grant i gefnogi y 3 cynllun isod:-

- **Arwyddion llechi o enwau pontydd o fewn y gymuned, Pont y Felin, Pont Gaerddu Bach, Pont y Pandy a Phont Ffriwlwyd (Afonwen).**
- **Hysbysfwrdd Beirdd Mynwent Chwilog.**
- **Cyngerdd ym Mhencaenewydd 'Ar Noson fel Hon' 01.11.2025.**

Ni derbyniwyd arian tuag at sefydlu cangen newydd yr Urdd yn Llanystumdwy.

Bydd angen dangos tystiolaeth o'r gwaith a gwblhawyd – lluniau ac adroddiad. Cyflwyno'r anfonebau yn amserol a chopi o ddatganiadau BACS i brofi fod y taliad wedi ei wneud.

Bydd angen dangos cydnabyddiaeth i Cyngor Gwynedd a Llywodraeth y Deyrnas Unedig mewn unrhyw gyhoeddusrwydd gan gynnwys sicrhau fod logo ohonynt wedi ei osod ar unrhyw adroddiad, dyluniadau neu gyfarpar sydd wedi ei ariannu drwy'r grant. Mae Cyngor Gwynedd wedi darparu rhain.

Materion yn y gymuned.

12. **Llanystumdwy**

a) **Coed ar dir Amgueddfa Lloyd George sydd yn ffinio gyda chefn rhes tai Maenywern.**

Mae pryder am gyflwr y coed mawr sydd hefyd yn cefnu ger y toiledau cyhoeddus. Maent yn edrych yn hynod fregus, ac mae darn o raff sydd yn edrych fel pebai wedi ei osod gan rywun, i gadw rhai o'r canghennau rhag syrthio.

Derbyniwyd copi o lythyr a oedd hefyd wedi ei anfon at Brif Swyddog Amgueddfeydd a'r Celfyddydau, Cyngor Gwynedd yn gofyn i Gyngor Gwynedd drefnu i wneud archwiliad o gyflwr y coed oherwydd os byddant yn syrthio bydd difrod sylweddol i'r eiddo cyfagos, cefn tai rhes Maenywern a'r toiledau cyhoeddus, sydd ym mherchnogaeth Cyngor Gwynedd. Cyfrifoldeb Cyngor Gwynedd fyddai talu am atgyweirio unrhyw ddifrod.

13. **Tý Canton, Llanystumdwy** – Gwrych yn tyfu'n fawr allan i'r palmant, anodd i gadair olwyn basio heb fynd i'r lon.

14. **Clawdd lon Maen y Wern** – angen ei dorri nol yn fwy nag y mae wedi cael ei wneud, ac o dan y bont. Angen trafod.

15. **Rhoslan/Ynys**

a) **Tario ar y ffordd wledig o Rhoslan i Bont Bryn Beddau.** Mae gwyneb y ffordd mewn cyflwr drwg. Siomedig hefo'r sylw gafwyd hyd yn hyn (clytia bach o dar yma ac acw)

b) **Tario ger Tyddyn Heilyn, Chwilog** – eto ymateb siomedig hefo'r sylw roddwyd i'r tyllau, mae cyflwr drwg iawn ar y ffordd ers cryn amser.

16. **Chwilog**

a) **Lloches bws ger Bro Sion Wyn** gwydr un ochr a'r panel gwyrdd ochr arall wedi cael ei falu. Clerc wedi holi Cyngor Gwynedd, ac wedi gofyn am 2 bris i'w trwsio. Wedi cael un pris (i'w drafod).

Wedi cysylltu hefo Adran Trafnidiaeth, ac opsiwn arall fyddai os nad oes llawer o ddefnydd yn cael ei wneud ar y lloches, gellir ystyried ei dynnu oddi yno'n gyfangwbl, drwy roi hysbyseb yn y safle bws o'r bwriad i'w dynnu, a gwnaiff y Cyngor roi pris i ni am ei dynnu oddi ar y safle.

b) **Lloches bws Maes Myrddin** – planhigyn mawr yn tyfu yno.

c) **Arafu traffig** – cais yn nodi fod lorïau cwmniau lleol a thractorau yn anwybyddu'r terfyn cyflymder 20 mya yn arbennig rhwng 6:00yb – 7:30yb.

Mae hyn yn difetha diogelwch y gymuned.

Afonwen Laundry – tynnwyd sylw fod gyrwyr lorïau Afonwen yn arbennig yn anwybyddu'r cyfyngiad cyflymder yn gynnar yn y bore rhwng 6:00 a 7:30 y bore. Fe enwyd y canlynol hefyd, Williams and Williams / Cwmni Bwyd Harlech a Gwynedd Skips.

Yn ogystal, mae nifer o unigolion sy'n gyrru tractorau sy'n tynnu darnau mawr o offer neu drelar, yn rhuthro trwy'r pentref gan groesi'r "bypïau cyflymder" ac yn anwybyddu'r cyfyngiad cyflymder 20mya yn llwyr.

Gofynwyd i'r Cyngor Cymuned ystyried gofyn am 2 arwydd rhybuddio cyflymder mewn mannau addas, un a'i a fyddai'n bosib prynu rhai i'w gosod yn y pentref neu os gall Cyngor Gwynedd osod rhai hefo gwyneb yn gwenu neu edrych yn gas wrth i gerbydau basio fel ag sydd ym Mhontllyfni.

ch) **Arbed difrod Lon Goed**

Ymholiad am ddiweddariad ar wellianau posib i ffosydd y Lon Goed, yn benodol bod gwaith angen ei wneud i'r cwlfer ger Bryn March. Mae perchennog Llecheiddior Ganol wedi bod yn clirio'r rhan sydd yng nghornel y cae, y tu ol i Fryn March, ond nid yw'r cwlfer sy'n rhedeg o dan tir Bryn March yn rhedeg yn dda, a phan ddaw'r glaw trwm yn y gaeaf mae peryg iddi orlifo eto a gwneud mwy o ddifrod i wyneb y Lon Goed yn is i lawr.

Gofynwyd os nad oes modd gwneud gwaith atgyweirio i'r cwlfer ar hyn o bryd, a fyddai modd cysidro gosod 'kerbing' ar draws adwy'r Lon Goed, fel y byddai unrhyw ddwr sy'n gorlifo yn cael ei yrru i'r ffosydd bob ochi i'r Lon Goed er mwyn arbed unrhyw ddifrod pellach.

17. **Pencaenewydd/Sardis**

Problem baw cwn – wedi cysylltu hefo Adran Gorfodaeth, ac mae wedi gosod arwyddion o gwmpas y pentref. Os oes unrhyw un yn gweld rhywun yn peidio codi'r baw, ac yn medru rhoi manylion enw a chyfeiriad y person, a thynnu llun o'r digwyddiad, bydd yn bosib anfon dirwy o £100.00 i'r person.

18. Llangybi.

19. **Hysbysfyrddau wedi cael sylw** – mae clo'r hysbysfwrdd ym Mhencaenewydd wedi cael ei drwsio ac mae Mr Alun Owen eisioes wedi 2 got o staen ar y 4 hysbysfwrdd sydd gennym.

20. **Gwarchod ac adfer cymunedau Cymraeg** – copi o lythyr gan Ieuan Wyn, Cylch yr Iaith, at Mark Drakeford, yn datgan siom mewn arafwch delio hefo'r mater.

21. **Materion Ariannol**

Adroddiad Ariannol gan y Clerc a'r Swyddog Ariannol Cyfrifol.

Bydd y Clerc yn anfon ebost at y cynghorwyr i gyd cyn y cyfarfod, drwy gynnwys dogfen 'excel' o'r sefyllfa ariannol hyd at 31.08.2025. Mae hyn yn cadw golwg manwl ar y gwariant sydd eisioes wedi ei wneud.

22. **Archwilio allannol** - Y Clerc wedi anfon y manylion at Archwilio Cymru, ar gyfer archwiliad llawn, ac yn disgwyl ymateb.

23. **Treth ar Werth 01.04.2024 – 31.03.2025** y Clerc wedi hawlio £563.16 yn nol ar 29.08.2025

24. **Cyfarfod Cynllun Busnes/Cyllideb** am y flwyddyn ariannol nesaf 2026-2027. Ystyried ei gynnal o flaen y prif gyfarfod nesaf ar 02.10.2025 am 6:30.

25. **Biliau wedi ei derbyn yn ystod mis Gorffennaf ac Awst 2025. Y Clerc wedi anfon copi ohonynt at y Cadeirydd, er mwyn cael caniatâd drwy ebost i'r Clerc ei talu yn ystod mis Awst 2025. Mae manylion pob taliad a wnaed isod.**

Enw	Rheswm	Pris £	TAW	Cyfanswm Taliad £	Taliad BACS £
Alun Owen (3010)	Gosod clo newydd ar hysbysfwrdd Pencaenewydd	<u>52.90</u>	<u>10.58</u>	<u>63.48</u>	<u>63.48</u>
Cyngor Gwynedd	Gwasanaeth Archwilio Mewnol 2024-2025	<u>395.00</u>	<u>79.00</u>	<u>474.00</u>	<u>474.00</u>
Criccieth Cleaning	Glanhau llochesi bws (3878) 23.07.2025	<u>224.40</u>	<u>44.88</u>	<u>269.28</u>	<u>269.28</u>
Defibstore Ltd	Padiau a bateri ar gyfer Rhoslan	<u>95.00</u>	<u>19.00</u>	<u>114.00</u>	<u>114.00</u>
Alun Owen (3010)	Peintio 4 hysbysfwrdd hefo 2 haen o staen	<u>150.00</u>	<u>31.10</u>	<u>186.60</u>	<u>186.60</u>
G.L.Jones	Glanhau matiau du Cae Chwarae Llangybi (jetio)	<u>360.00</u>	<u>72.00</u>	<u>432.00</u>	<u>432.00</u>

26. **Taliadau** BACS angen cael ei gwneud yn dilyn y cyfarfod:

Enw	Rheswm	Pris £	TAW	Cyfanswm Taliad £	Taliad BACS £
ALCC	Tâl aelodaeth 09.09.25- 09.09.26	<u>50.00</u>		<u>50.00</u>	<u>50.00</u>

27. Cyflog mis Awst 2025 y Clerc i’w rannu rhwng y Clerc a Chyllid a Thollau EM.

Enw/Rheswm	Swm £	Cyfanswm Taliad net £	Taliad BACS:- £
Cyflog sylfaenol y Clerc, Awst 2025 35 awr y mis x £18.85 = <u>£659.75</u> a 12 awr ychwanegol i wneud cais Cronfa Gwynedd Ni = 12 x £18.85 = <u>£226.20</u> Hefyd ol-daliad codiad cyflog cenedlaethol (NJC) o £18.26 i £18.85 yr awr rhwng 01.04.25-31.07.25 = <u>£89.68 = £975.63</u>	975.63 Llai treth- £195.13 = <u>£780.00</u>	 <u>780.00</u>	 <u>780.00</u>
Cyllid a Thollau EM Treth ar enillion y Clerc Awst 2025 £975.63 x 20% = £195.13	<u>£195.13</u>	<u>195.13</u>	<u>195.13</u>
Costau swyddfa Clerc Awst 2025	<u>26.00</u>	<u>26.00</u>	<u>26.00</u>

Materion hwyr

Bydd angen penderfynu os mai ar y nos Iau **02.10.2025** fydd y cyfarfod nesaf yn Neuadd Chwilog a drwy Zoom.